

# Andrzej Banaszek

---

## Sprawozdanie z Konferencji Dyrektorów Katolickich Ośrodków Apostolatu Biblijnego Regionu Europy Środkowej : Kraków, 2-6 IX 2001 r.

---

Collectanea Theologica 72/1, 203-207

---

2002

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ANDRZEJ BANASZEK, WARSZAWA

## SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI DYREKTORÓW KATOLICKICH OŚRODKÓW APOSTOLATU BIBLIJNEGO REGIONU EUROPY ŚRODKOWEJ

Kraków, 2-6 września 2001 r.

W dniach od 2 do 6 września 2001 r. odbyła się, po raz pierwszy w Polsce, Konferencja Dyrektorów Katolickich Ośrodków Apostolatu Biblijnego Regionu Europy Środkowej, działających w ramach światowej Katolickiej Federacji Biblijnej zrzeszającej Apostolaty Biblijne ze 126 krajów. Siedzibą KFB jest Stuttgart. Spotkania dyrektorów tych ośrodków odbywają się co roku, zwykle we wrześniu, zawsze w innym kraju.

Celem Konferencji jest przede wszystkim spotkanie i współpraca różnych ośrodków apostołstwa (duszpasterstwa) biblijnego, prezentacja dorobku, wymiana myśli, szeroko rozumiana współpraca a także poznawanie kultury kraju, w którym gości Konferencja.

Tym razem uczestnicy przybyli do Krakowa na zaproszenie ks. prof. Jerzego Chmielea, prorektora Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie oraz redaktora naczelnego „Ruchu Biblijnego i Liturgicznego”, który choć nie jest formalnie związany z Apostolatem Biblijnym, jednakże czynnie uczestniczy w spotkaniach w ramach KBF.

Warto wspomnieć, że Katolicki Ośrodek Apostolatu Biblijnego został powołany w Polsce przez Konferencję Episkopatu Polski w 1996 r. i od tegoż roku należy do światowej Katolickiej Federacji Biblijnej (KFB)<sup>1</sup>. Uczestnikami Konferencji byli dyrektorzy i przedstawiciele „Bibelwerków” z Austrii, Chorwacji, Czech, Ho-

---

<sup>1</sup> Dyrektorem Katolickiego Ośrodka Apostolatu Biblijnego (KOAB), polskiego odpowiednika „Bibelwerku”, jest od 1996 r. ks. dr Andrzej Banaszek. Celem ośrodka, według założeń Konstytucji Dogmatycznej *Dei Verbum* II Soboru Watykańskiego, jest wspieranie apostołatu biblijnego w Polsce, szerzenie wiedzy biblijnej i niesionych przez nią wartości etycznych. Cele statutowe KOAB realizuje za pomocą różnych środków np.: krzewienie kultury chrześcijańskiej, organizowanie konkursów, konferencji, seminariów, warsztatów biblijnych, konwersatoriów i wykładów dla dorosłych, organizowanie wyjazdów i pielgrzymek do miejsc związanych z historią biblijną oraz wydawanie publikacji, artykułów, książek, CD-Romów.

landii, Niemiec, Rumunii, Słowacji, Słowenii, Szwajcarii, Węgier i Polski. Konferencji przewodniczył mgr Anton Kalkbrenner, Przewodniczący „Bibelwerku” w Austrii, który zastąpił na urzędzie znanego kręgom biblistów polskich dr. Norberta Höslingera (tytuł doktora *honoris causa* ATK).

W spotkaniu dyrektorów Regionu Środkowoeuropejskiego po raz pierwszy uczestniczyła pani Clara Maria Diaz, pełniąca od 2000 r. funkcję sekretarza generalnego KFB.

Część Konferencji została poświęcona wydarzeniu, jakim będzie Światowy Zjazd Katolickiej Federacji Biblijnej we wrześniu w Bejrucie. Pani Clara M. Diaz poinformowała uczestników Konferencji o przygotowaniach do Światowego Zjazdu KBF, którego temat brzmi *Pluralizm w Dziejach Apostolskich*. Również temu wydarzeniu została poświęcona część „praktyczna” spotkania, tj. praca z Biblią, tzw. warsztaty biblijne, wprowadzające w atmosferę i problematykę przyszłorocznego spotkania w Bejrucie, o czym poniżej.

Clara Maria Diaz oraz Alexander Schweitzer (od 1997 r. kierownik Biura Sekretariatu Generalnego, a od 10 XII 2001 r. sekretarz generalnym KBF) przedstawili sprawozdanie z działalności Sekretariatu Generalnego KBF. Zwrócono przy tym uwagę na współpracę z Towarzystwami Biblijnymi działającymi na terenie państw, gdzie równocześnie zostały powołane w ramach KBF krajowe Katolickie Apostolaty Biblijne. Podkreślono zasadniczą różnicę pomiędzy tymi dwiema instytucjami. Podstawowym celem „Bibelwerków” jest duszpasterstwo biblijne (Bibel-pastoral) (przy czym istotne są kwalifikacje osób zaangażowanych w apostołstwo, refleksja teologiczna, „przyciągnięcie” wiernych, oddziaływanie przez Biblię na życie), dlatego też rezultaty działalności apostołatów są zazwyczaj niewymierne, trudne do wykazania. Natomiast zasadniczym zadaniem Towarzystw Biblijnych jest tłumaczenie Pisma Świętego na języki narodowe (nowe bądź uwspółcześniane przekłady), wydawnictwo i dystrybucja, co stanowi niewielki zakres działalności „Bibelwerków”, a co przynosi konkretne, wymierne efekty Towarzystwom Biblijnym.

W ramach Katolickiej Federacji Biblijnej realizowane są takie projekty, jak m.in. finansowanie letnich kursów języka niemieckiego w Wiedniu dla kilkunastu studentów i osób działających w apostołatach Europy Środkowowschodniej, wsparcie finansowe niektórych projektów: w Rumunii (np. seminariów biblijnych), w Bośni, na Łotwie i w Rosji, kursy biblijne na CD-Romie w różnych wersjach językowych.

Tradycją lat ubiegłych dyrektorzy krajowych Apostołatów Biblijnych przedstawili sprawozdania ze swojej działalności. Do najważniejszych wydarzeń w życiu krajowych „Bibelwerków”, jakie miały miejsce od czasu ostatniej Konferencji Dyrektorów, tj. od września 2000 r., należy powołanie niezależnego Apostołatu Biblijnego w Chorwacji, do tej pory działającego w ramach Instytutu Biblijnego. Zwrócono uwagę na pozytywne trendy w krajach byłego bloku komunistycznego, m.in. znaczą-

cy udział w warsztatach biblijnych młodzieży (Polska, Słowacja, Czechy, Ukraina, Białoruś), szkolenia osób zaangażowanych w apostołstwo, wydawanie nowych czasopism o tematyce biblijnej, nowe tłumaczenia Biblii (Słowenia, Węgry).

W Polsce Apostolat Biblijny rozpoczął wydawanie „Zeszytów Biblijnych KOAB”, stanowiących pomoce dla prowadzących spotkania biblijne (Zeszyt nr 1 *Od stworzenia świata do Chrystusa*), organizuje wakacyjne warsztaty biblijne dla dzieci i młodzieży oraz rozpoczęło realizację Programu „Hieronimus” 2001/2002<sup>2</sup>.

W krajach niemieckojęzycznych Regionu planuje się we współpracy z krajowymi Towarzystwami Biblijnymi ogłoszenie roku 2003 „Rokiem Biblii”. W Belgii i w Holandii powstaje nowe, wspólne tłumaczenie Biblii na język holenderski, które ma zostać zakończone w 2004 r. Austriacki Katolicki Apostolat Biblijny wraz z Austriackim Towarzystwem Biblijnym zorganizował ekumeniczną wystawę biblijną, która jest prezentowana już drugi rok, odwiedziła 17 miejscowości, zaś do 2003 r. pragną ją obejrzeć mieszkańcy kolejnych 20 miejscowości.

Część spotkania wypełniły warsztaty biblijne, co należy już do tradycji corocznych Konferencji, a którym towarzyszy referat wprowadzający w wybrany temat, czytanie fragmentów z Pisma Świętego, praca w grupach oraz dyskusja. Tym razem dwudniowe warsztaty biblijne, prowadzone pod kierunkiem dr. Daniela Koscha, dyrektora Duszpasterstwa Biblijnego w Zurychu, w Szwajcarii, i moderatora Komitetu Wykonawczego KBF, dotyczyły Dziejów Apostolskich nawiązując do tematu przewodniego najbliższego Światowego Zjazdu Katolickiej Federacji Biblijnej w Bejrucie.

Pierwszy dzień warsztatów biblijnych pod hasłem *Ty wskazujesz mi drogi w życiu* koncentrował się na wydarzeniach opisanych na początku Dziejów Apostolskich

---

<sup>2</sup> Projekt „Hieronimus” 2001/2002 powstał z inicjatywy Wydziału Nauki Katolickiej Kurii Metropolitalnej Warszawskiej w Katolickim Ośrodku Apostolatu Biblijnego (KOAB) przy wsparciu Katedry Starego Testamentu przy Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego (UKSW). Jest kilkufazowym biblijnym programem edukacyjnym zakładającym długofalową współpracę gimnazjów, liceów oraz środowisk naukowych mających na celu krzewienie kultury i poznawania chrześcijańskich korzeni cywilizacji europejskiej. Projekt stawia sobie dwa zasadnicze cele: powstanie kręgów biblijnych w środowiskach szkolnych; mobilizowanie tych środowisk przez udział w olimpiadzie biblijnej (atrakcyjne nagrody). Faza pierwsza polega na założeniu w szkołach: podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych kręgów biblijnych. W fazie drugiej kręgi biblijne mają pracować wg wytycznych Zeszytu Biblijnego KOAB nr 1 (*Od stworzenia świata do Chrystusa*). Trzecia faza obejmuje finały Diecezjalnej Olimpiady Biblijnej w trzech grup wiekowych: szkół podstawowych (klasy V i VI); gimnazjów (klasy I-III); liceów i innych szkół ponadgimnazjalnych (klasy I-III). Dla laureatów przewidziane są atrakcyjne nagrody; bezpłatne miejsca na dwutygodniowej pielgrzymce biblijnej „Śladami Apostoła Narodów” (Grecja sierpień 2002 r.); miejsca bez egzaminów w gimnazjach i liceach katolickich oraz 3 indeksy na Wydziale Teologicznym UKSW (dwa na Kierunku Ogólnym i jeden na Kierunku Środków Społecznego Przekazu).

(Dz 2,1-42). Wybrane przez dr. Koscha fragmenty z nauczania Kościoła i Ojca Świętego Jana Pawła II (m.in. *Gaudium et spes* p.4, fragment homilii wygłoszonej w Gnieźnie w 1997 r., fragmenty Listu Apostolskiego *Novo Millennio Ineunte* p.39.40) pozwoliły skupić uwagę uczestników na tym, co stanowi istotę nowej ewangelizacji, jej źródło oraz potrzebę podjęcia w obliczu problemów na przełomie tysiącleci naszej historii, w Europie Środkowo-Wschodniej, gdzie „Czyż nie można powiedzieć, że po upadku jednego muru, tego widzialnego, jeszcze bardziej odsłonił się inny mur, niewidzialny, który nadal dzieli nasz kontynent – mur, który przebiega przez ludzkie serca? Chodzi o mur, który jest budowany przez strach i agresję przez brak zrozumienia dla ludzi innego pochodzenia, innego koloru skóry czy innych przekonania religijnych“ (Jan Paweł II, Gniezno 1997 r.)

Następnie prelegent zaakcentował cytując list apostolski *Novo Millennio Ineunte*, że „konieczne jest zwłaszcza, aby słuchanie słowa Bożego stawało się żywym spotkaniem, zgodnie z wiekową i nadal aktualną tradycją *lectio divina*, pomagającą odnaleźć w biblijnym tekście żywe słowo, które stawia pytania, wskazuje kierunek, kształtuje życie” (NMI p.39). To słuchanie Słowa Bożego winno być również karmieniem się Nim, „aby być «sługami Słowa» w dziele ewangelizacji”. To ostatnie powtórzył za Janem Pawłem II należy „do najważniejszych zadań stojących przed Kościołem na progu nowego tysiąclecia”. Następnie przypomniał, że „chrześcijaństwo trzeciego tysiąclecia będzie musiało coraz lepiej zaspokajać tę potrzebę inkulturacji. Pozostając w pełni sobą i dochowując bezwarunkowej wierności orędziu ewangelicznemu i kościelnej tradycji, będzie przybierało także oblicze różnych kultur i narodów, w których zostanie przyjęte i zapanuje” (NMI p.40). Przykładu wzorcowego, zdaniem Daniela Koscha, należy szukać w *Dziejach Apostolskich*, które powinny stać także modelem dla apostolskiej misji Katolickiej Federacji Biblijnej. Prelegent stwierdził między innymi, że „liczne, współczesne problemy KBF są analogiczne do problemów opisanych w *Dziejach Apostolskich* – to, iż Dobra Nowina o Bogu wyzwalającym Izraelitów i Ojcu Jezusa Chrystusa tak jest przepowiadana, że dociera do ludzi i ich odmienia, to, iż wielość kultur, języków i rzeczywistości jest respektowana, to, że światowa «sieć» zwiastunów Ewangelii łączy wspólnoty w wierze, ale także w praktyce poprzez dzielenie się i gościnność, to, iż Duch Boży przewyższa granice i otwiera bramy więzień, to, iż Słowo Boże kontynuując Historię Zbawienia na nowo dotyka i porusza ludzi”.

Wyżej wskazany fragment *Dziejów Apostolskich* (Dz 2,1-42) pobudził do podjęcia próby odpowiedzi na pytania o wpływ i oddziaływanie tekstu na duszpasterstwo biblijne lokalne, współpracę w Europie oraz działalność KBF o wymiarze światowym.

Ponad to Daniel Kosch uzasadnił wybór miejsca przyszłorocznego Światowego Zjazdu KBF. Świadomie wybrano Bejrut, stolicę Libanu, terytorium związane

z wydarzeniami opisanymi w Biblii, przez które wędrował Abraham, miejsce współistnienia trzech monoteistycznych religii: judaizmu, chrześcijaństwa i islamu, a zatem pluralizmu.

Kolejny dzień pracy z Biblią zatytułowany był *Pluralizm w Dziejach Apostolskich*. Uczestnicy próbowali w perspektywie pluralizmu Dziejów Apostolskich ocenić czasy współczesne. W tym dniu warsztaty poświęcone zostały praktycznemu ukazaniu przejawów pluralizmu w Dziejach Apostolskich (różnorodne grupy społeczne, mężczyźni, kobiety, żydzi i chrześcijanie, chrześcijanie i poganie, bieda i bogactwo, konflikty we wspólnocie) oraz temu czym powinno być apostołstwo biblijne, do którego wzywa pluralizm. Pluralizm rozumiano tu jako zróżnicowanie wewnątrz Kościoła małych grup (Dz 15), na płaszczyźnie ekumenicznej, różnice między religiami (Dz 19,8-40) oraz zróżnicowanie na płaszczyźnie społecznej, tj. pogłębiającą się przepaść pomiędzy bogactwem a nędzą (Dz 4,32-51;6,1-7).

Wspólna dyskusja oparta na wskazanych fragmentach, ukazujących bogactwo społeczności, kultur, religii, osobowości, zróżnicowania pozycji społecznej, majątkowej i wynikających z niej potencjalnych konfliktów opisanych w Dziejach Apostolskich, miała doprowadzić do szukania odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób teksty te mogą pomóc w rozwiązywaniu i przezwyciężaniu współczesnych konfliktów i problemów.

Praktycznym wyrazem wspólnego przeżywania i poznawania różnic kulturowych i społecznych było podczas trzeciego dnia obrad zwiedzanie Krakowa, w szczególności Starego Miasta, dzielnicy Kazimierz i Wzgórza Wawelskiego.

W związku z przyszłorocznym Światowym Zjazdem KBF w Bejrucie kolejna Konferencja Dyrektorów Apostolatów Regionu Wschodnioeuropejskiego zaplanowana jest na wrzesień 2003 r. w Chorwacji.

*ks. Andrzej Banaszek*